

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

לפני כבוד השופט הבכיר אלי ספיר

תובעות
 1. מגדל חברה לביטוח בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד כחלון
 2. הראל חברה לביטוח בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד אפריאט וגולן

נגד

נתבעים
 1. אנגה פילטה
 2. אמטבל פילטה – הנתבעים 1,2 ושולחי הודעת צד ג'
 ע"י ב"כ עו"ד פאנוס
 3. כלל חברה לביטוח בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד אמסלם

נגד

צד ג'
 כלל חברה לביטוח בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד אמסלם

פסק דין

	3
עובדות וטענות הצדדים	4 א.
	5
1. מדובר ב-3 תביעות שיבוב שהוגשו בגין נזקי שריפה שפרצה ביום 16.7.10 מהמקור	8
שבדירת הנתבעים 1 ו-2 בבניין ברח' אלתר 10 בלוד בקומה שנייה.	9
	8
2. השריפה התפשטה לעבר הקומות העליונות וגרמה לנזקים לשתי דירות השייכות	15
למבוטחי מגדל והראל (שתי התביעות שהגישה מגדל הן לגבי מבוטח אחד, כאשר	16
אחת מתייחסת לנזקי המבנה והשנייה לנזקי התכולה ותביעת הראל מתייחסת	17
לנזקי מבנה שנגרם למבוטחה).	18
	13
3. התביעות הוגשו כנגד הנתבעים, בעלי המקרקעין, מהם יצאה האש. נטען על ידי	20
התובעות, כי חל במקרה זה סעיף 39 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], ועל הנתבעים	21
נטל הראייה שלא הייתה לגבי מקורה של האש או התפשטותה התרשלות מצידם	22
ולחילופין, חל סעיף 41 לפקודת הנזיקין, שעניינו "הדבר מדבר בעד עצמו".	23

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

	3
4. בנוסף, הוגשו תביעות כנגד כלל, כמי שביטחה דירת הנתבעים אגב לקיחת משכנתא לרכישת הדירה בביטוח מבנה וכן, בביטוח אחריות כלפי צדדים שלישיים. כן הוגשה בכל התיקים הודעת צד ג' של הנתבעים 1 ו-2 כנגד כלל, באותה טענה.	8 9 10
	7
5. לגבי שאלת האחריות, הנתבעים 1, 2 וכלל היו בחזית אחת מול התובעים וטענו, כי סעיף 39 לא חל וכי השריפה קרתה בגלל כשל פנימי בטיימר של המקרר שהנתבעים 1 ו-2 לא יכלו לצפותו מראש. לכן, לא התרשלו ואין להטיל עליהם כל חבות בגין השריפה.	14 15 16 17
	12
6.א. כלל הודתה, כי ביטחה את דירת הנתבעים 1 ו-2 אגב משכנתא שלקחו לצורך רכישת הדירה באמצעות קולקטיב מזרחי טפחות בע"מ מאפריל 2001 ועד סוף דצמבר 2011 (אירוע השריפה היה ביום 16.7.10).	17 18 19
	16
ב. כלל הודתה, כי בתחילת הפוליסה, כאשר הנתבעים החלו להתגורר בדירתם, היה להם ביטוח המכסה נזקי צד שלישי עד גבול של 100,000 ₪.	19 20
	19
ג. כלל טענה, כי ביטוח צד שלישי הוסר מהפוליסה בשינוי שנעשה ב-2007 על פי הוראות משרד האוצר והמפקח על הביטוח.	22 23
	22
ד. לכן, לטענת כלל, בזמן אירוע השריפה לא הייתה לנתבעים פוליסה לכיסוי נזקי הצדדים השלישיים ולכן, היא פטורה מכל חבות.	25 26
	25
ה. כלל הודתה, כי לא שלחה לנתבעים הודעה או התראה לגבי שינוי הפוליסה, כי לא הדגישה שהתנאים של הפוליסה שונו, וכן כי לא ביצעה וידוא עם המבוטחים שהם מודעים לכך שהתנאים שונו.	30 31 32
	29
ו. כלל טענה, שהבנק שנתן את המשכנתא שלח לנתבעים 1 ו-2 הודעה על השינוי.	30 31
	31
7. הנתבעים 1 ו-2 טענו, כי לא קיבלו כל הודעה על השינוי שנעשה בפוליסה. התובעים והנתבעים 1 ו-2 טענו, כי בנסיבות אלה, שינוי הפוליסה נעשה שלא כדין ולכן, יש לראותו כבטל ולכן, הפוליסה חלה על אחריות כלפי צדדים שלישיים ומכאן, שעל כלל חלה חבות לפצות התובעים בגין הנזקים.	38 39 40 41
	36

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 10-09-14720 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 12-10-1806 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 12-06-52542 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

	3	ב. דיון
	4	
	5	8. שתי שאלות עומדות להכרעה במשפט זה:
	6	
	9	א. האם הצליחו הנתבעים 1 ו-2 לפרוק מעצמם את האחריות לנזקי מבוטחי
	10	התובעות עקב השריפה?
	9	
	14	ב. האם שינוי הפוליסה שבו הוסר הכיסוי הביטוחי לאחריות כלפי צדדים
	15	שלישיים, באופן חד צדדי, ללא מסירת כל הודעה למבוטחים וללא קבלת
	16	הסכמתם לפני השינוי נעשה כדין?
	13	
	14	<u>שאלת האחריות לנזקי השריפה</u>
	15	
	18	9. לאחר שבחנתי הראיות והטענות, הגעתי למסקנה, כי הנתבעים 1 ו-2 לא הצליחו
	19	לפרוק מעצמם את האחריות לנזקי השריפה.
	18	ואלה הנימוקים להחלטתי:
	19	
	20	א. סעיף 39 לפקודת הנזיקין קובע לאמור:
	21	
	30	"בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שהנזק נגרם על ידי אש או עקב
	31	אש, וכי הנתבע הבעיר את האש או היה אחראי להבער האש, או שהוא
	32	תופש המקרקעין או בעל המיטלטלין שמהם יצאה האש – על הנתבע
	33	הראיה שלא הייתה לגבי מקורה של האש או התפשטותה, התרשלות
	34	שיחוב עליה".
	27	
	30	ב. הנתבעים 1 ו-2 הם גם בעלי המקרר ממנו יצאה האש וגם בעלי הדירה
	31	ממנה התפשטה האש לעבר הדירות האחרות.
	30	
	33	ג. הנתבעים 1 ו-2 וכן כלל, מבססים טענתם להעדר רשלנות מצידם על דו"ח
	34	שירותי הכבאות המציין, כי:
	33	
	36	"על פי עובדות וממצאים עולה כי קיים חשד סביר להניח כי מוקד
	37	הבעירה הינו מאזור המקרר".
	36	

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

וכן, על דו"ח של יוסף אבני, מהנדס חשמל וחוקר שריפות, לפיו:	3
	4
"בוודאות הגורם לשריפה הינו כשל חשמלי שאירע בתוך מערך ההפעלה הפנימי של המקרר".	7
	8
	7
בעת כתיבת פסק הדין, נחשפתי להחלטתו של השופט חננאל שרעבי, מבית משפט השלום בחדרה, בת"א (שלום חד') 20631-12-10 לוי נ' ברקאי ואח' (לא פורסם) (2013), לפיה מתעורר חשד: "כי מר יוסף אבני הציג עצמו כמומחה בהנדסת חשמל, על אף שאינו כזה...".	14
	15
	16
	17
בהחלטה שנתתי, הפניתי תשומת לב הצדדים להחלטתו של השופט שרעבי וביקשתי התייחסותם לגבי הוצאת חוות דעתו של יוסף אבני מהתיק וכן, מחיקת ההתייחסות של ב"כ כלל לחוות דעת זו בסיכומיה. התובעים לא ביקשו להוציא חוות הדעת מהתיק, ב"כ הנתבעים 1 ו-2 ביקש להשאיר את התיק ואילו ב"כ כלל התנגד נחרצות להוצאת חוות הדעת מהתיק מהסיבה, שחוות הדעת צורפה לדו"ח כיבוי האש שהוגש בהסכמה והצדדים הגיעו להסדר דיוני לפיו, כל החומר שבתיק מוגש בהסכמה ללא העדת עדים ובית המשפט יפסוק על פי החומר הקיים וסיכומי הצדדים.	26
	27
	28
	29
	30
	31
	32
	33
לאחר שבחנתי הדברים, הגעתי למסקנה, כי עמדת ב"כ כלל נכונה. אכן, במשפט אזרחי צדדים יכולים להגיש בהסכמה ראייה גם אם אינה עוברת את מבחני הקבילות הרגילים (כמו בדיקת פוליגרף או קבלת ראייה הכוללת בחובה עדות שמיעה). בנוסף, חוות הדעת לא נושאת פרטי זיהוי של יוסף אבני כמו מספר תעודת זהות או מספר רישיון מהנדס. לכן, למרות סימן השאלה המתעורר לאור ההתאמה בשם ובסוג המומחיות, לא הונחה בפני התשתית הראייתית המספקת לקבוע, כי מדובר באותו מומחה. יש לזכור, שקביעה כי מדובר באותו מומחה הינה בעלת השלכות חמורות ביותר כנגד מומחה שלא היה צד להליך, לא העיד בפני ולא ניתנה לו זכות הטיעון. לכן ולאור העובדה שאף צד לא "הרים את הכפפה" ולא ביצע חקירת העניין באופן יסודי ואף צד לא ביקש פסילת חוות הדעת, אלא להיפך, הובעה התנגדות לכך מצד כלל, אני מותיר את חוות הדעת על כנה בתיק. אני נותן לחוות הדעת את מלוא המשקל ובוודאי שאינני מוחק את התייחסותה של ב"כ כלל לחוות דעת זו בסיכומיה.	34
	34
נתבעים 1 ו-2 הם גם בעלי המקרר ממנו יצאה האש וגם בעלי הדירה ממנה התפשטה האש לעבר הדירות האחרות. הקביעה, כי "הגורם לשריפה הינו	37
	38

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

כשל חשמלי שאירע בתוך מערך ההפעלה הפנימי של המקרר", מעוררת	7
שאלות לגבי סיבת השריפה והאם נתבעים 1 ו-2 הצליחו לעמוד בנטל	8
המוטל עליהם להוכיח כי לא היתה רשלנות מצידם בעניינים אלה :	9
	6
1. האם נתבעים 1 ו-2 התרשלו בקניית המקרר? עדותה של הבת, כי	17
המקרר נקנה בהיותו חדש ב-2001 אינה מספקת בנסיבות אלה	18
ונדרשת ראייה חזקה יותר כמו תעודת אחריות לגבי המקרר ו/או	19
ראייה אחרת המצביעה על כך, כי המקרר שנקנה היה חדש ו/ או	20
תקין. נתבעים 1 ו-2 לא הביאו כל ראייה, למעט עדותה זו של הבת	21
ולכן, לא עמדו בנטל המוטל עליהם.	22
	13
2. האם הנתבעים 1 ו-2 התרשלו בכך, שרכשו מקרר שאינו נושא תו	20
תקין? נתבעים 1 ו-2 לא הביאו כל ראייה לגבי זהות החברה שיצרה	21
את המקרר והאם המקרר נושא תו תקין כפי שמצופה מצרכן	22
סביר. לכן, נתבעים 1 ו-2 לא עמדו בנטל המוטל עליהם.	23
	18
3. האם הנתבעים 1 ו-2 התרשלו בתחזוקת המקרר? בהתאם לעדות	27
הבת, המקרר היה בשימוש כ-9 שנים ולא הובאה כל ראייה לכך	28
שהמקרר תוחזק באופן סביר וכי המקרר היה תקין עובר לשריפה.	29
לכן, הנתבעים 1 ו-2 לא עמדו בנטל המוטל עליהם להוכיח, כי	30
תחזקו את המקרר באופן סביר ותקין.	31
	24
4. האם לאחר גילוי השריפה במקרר, פעלו הנתבעים באופן סביר	29
למנוע התפשטות האש לעבר הדירות האחרות? בנקודה זו אציין,	30
כי בהתאם לראיות שהוצגו בהסכמה, מצטיירת תמונה הפוכה.	31
וכך נרשמה עדות הבת בדו"ח הכיבוי :	28
	29
"לדברי בת המשפחה טרו: ישבתי בבית עם אמא בסלון ובשלב	36
מסוים ראיתי עשן מכיוון המטבח. ניגשתי לבדוק מה פשר העשן	37
וראיתי עשן ואש יוצאים מהמקרר. מיד לקחתי את אמא ויצאנו	38
מהבית".	39
	34
נתבעים 1 ו-2 או מי מטעמם לא ניסו לכבות את האש ולא הזעיקו	37
עזרה ולכן, בנקודה זו לא רק שהנתבעים 1 ו-2 לא הצליחו להטות	38

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 10-09-14720 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 12-10-1806 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 12-06-52542 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

את כף המאזנים לטובתם, כי לא התרשלו אלא שהכף נוטה דווקא	5
כנגדם ומצביעה על רשלנות מצידם.	6
	5
ה. בע"א 595/88 אדרי נ' לאון חסקל פ"ד מז' (5) 333 (1993), מסביר	10
השופט חשין את ההיגיון העומד מאחורי העברת נטל הראיה	11
בסעיף 39 לפקודה מכתפי התובע אל כתפי הנתבע:	12
	9
"נזכור ונזכיר כי הנטל שאדרי נושא בו הוא נטל השכנוע, נטל	32
הראיה (הנטל מס' 1) בכבודו ובעצמו – לא אך הנטל להוסיף	33
ולהביא ראיות (הנטל מס' 2) ובענייננו, שלא כבעניינים אחרים,	34
הנטל הוא על הנתבע דווקא: ע"א 382/59 הפטקה נ' בוסט (להלן	35
– 'פרשת הפטקה') הגיון הכלל נלמד מאליו, הן מצדו של תובע הן	36
מצדו של נתבע. תובע אינו יודע, במהלכם הרגיל של דברים, מה	37
אירע בחצרו של שכנו ומה גרם להתפרצותה ולהתפשטותה של	38
האש. מן הצד האחר, נתבע יכול לדעת (קונסטרוקטיבית),	39
ובוודאי יש בידו אמצעים לידיעה טובים מאלה שבידי התובע;	40
ומתוך שיכול הוא לדעת, מסיק החוק כי אמור הוא לדעת מה גרם	41
לאש ולהתפשטותה. ראה והשווה ד"נ 4/69 נוימן ואח' נ' כהן	42
ואח' בעמ' 256 – 255 (מפי הנשיא אגרנט)".	43
	22
ו. על הדרישות מהנתבע לצורך עמידה בנטל המוטל עליו, קובע	27
השופט לנדוי (כתוארו אז) בע"א 382/59 יהושע הפטקה נ'	28
אנטואן בוטס פ"ד טו' 388, 393 (1961) כדלקמן:	29
"כיצד יכול הנתבע לצאת ידי חובה המוטלת עליו לפי סעיף 52	46
סיפא? (כיום: סעיף 39 סיפא לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] א.ס.).	47
אם התבררו העובדות בנוגע להבערת האש והתפשטותה, מוטלת	48
על הנתבע החובה לשכנע את בית המשפט שעובדות אלו אינן	49
מגלות רשלנות שלו או של אלה שלמעשיהם הוא אחראי. אך מה	50
יעשה הנתבע, כאשר סיבת האש לא התבררה? במקרה זה יוכל	51
להינצל מאחריות רק אם יש בידו להראות, כי נקט אמצעי זהירות	52
כאלה, עד שאין להניח כי האש פרצה מחמת רשלנותו או	53
רשלנותם של אלה שלמעשיהם הוא אחראי. זוהי חובת הוכחה	54
כבדה, מפני שהנתבע אינו יכול לכוון את מערכת הוכחותיו	55
לעובדות ידועות. במילים אחרות, עליו להראות שאמצעי הזהירות	56

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 10-09-14720 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 12-10-1806 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
 תא"מ 12-06-52542 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

אותם נקט דיים לשלול רשלנות, תהיה סיבת האש אשר תהיה	11
מבין כל הסיבות האפשריות, הבאות בחשבון במידת הסבירות.	12
ברור גם שחובת הוכחה זו תכבד על הנתבע, ככל שהנסיבות	13
האובייקטיביות אשר הוכחו, מצביעות על אפשרויות רבות יותר	14
של התלקחות שריפות במקום".	15
	8
ז. כפי שציינתי, נותרו סימני שאלה באשר לסיבת השריפה (האם	23
מדובר בקנייה רשלנית של המקרר או בתחזוקה רשלנית של	24
המקרר או בשניהם ביחד) ובנוסף, הוכח, כי הנתבעים לא פעלו כפי	25
שנדרש בנסיבות העניין ממחזיק מקרקעין סביר שרואה, כי	26
המקרר בדירתו נשרף ולא ניסו לכבות את השריפה ו/או למנוע את	27
התפשטותה ולא הזעיקו עזרה, אלא בחרו לצאת מהדירה. לכן,	28
אני קובע, כי נתבעים 1 ו-2 לא הצליחו לפרוק מעצמם את	29
האחריות לנזקי השריפה.	30
	17
שאלה 20 הכיסוי הביטוחי והאם שינוי הפוליסה – בהסרת הכיסוי הביטוחי לאחריות כלפי צדדים	
שלישאים – נעשה על ידי כלל כדין או שלא כדין?	
	20
10. 21 לאחר שבחנתי הטענות, הגעתי למסקנות הבאות:	
א. 28 השינוי בפוליסה שנעשה על ידי כלל – שבו הוסר הכיסוי הביטוחי לאחריות כלפי	
צדדים שלישיים בפעולה חד צדדית, ללא מסירת הודעה למבוטחים בעלי הדירה	29
וללא קבלת הסכמתם טרם השינוי (ועל כך אין מחלוקת) – נעשה שלא כדין בהיותו	30
נוגד את הפסיקה ואת הנחיות המפקח על הביטוח.	31
	26
ב. 35 לכן, טענת כלל, כי עשתה שינוי באופן הזה – בהתאם להוראות המפקח על הביטוח	
והוראות משרד האוצר – אינה יכולה לעמוד. כלל יכלה ליישם את הוראות משרד	36
האוצר והמפקח על הביטוח, באופן שאינו סותר את הפסיקה ואת הנחיות המפקח	37
על הביטוח ואינו נוגד את רוחו של חוק חוזה הביטוח, כחוזה צרכני וזאת, באחת	38
משתי הדרכים הבאות:	39
	32
1. 37 ליישם את ההוראות רק בפוליסות ביטוח הנלקחות אגב משכנתא	
שמונפקות מיום ההחלטה ואילך, באופן כזה, שלא יחולו על פוליסות אגב	38
משכנתא, שהונפקו טרם ההנחיות.	39
	36

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

ליישם את ההוראות בהתאם לפסיקה ולהנחיות המפקח על הביטוח, לשלוח הודעה למבוטחים/בעלי הדירה/ לוקחי המשכנתא, 30 יום לפני השינוי, לוודא שהם מבינים את השינוי ולקבל את הסכמתם לשינוי.	7	2
חברת הביטוח כלל פעלה בניגוד לפסיקה ולהנחיות המפקח על הביטוח. התנהגותה חסרה את מידת תום הלב הדרושה ביחסים חוזיים רגילים. על אחת כמה וכמה שהיא אינה עומדת בדרישת תום הלב המחמירה יותר, הנדרשת בחווי ביטוח שבהם למבטחת משאבי ידע וממון עדיפים על המבוטח / ה"אזרח הקטן".	6	3
ואלה הנימוקים להחלטתי:	13	
<u>שינוי הפוליסה באופן חד צדדי ללא מסירת הודעה למבוטחים וללא קבלת הסכמתם נוגד את הפסיקה וכן את הנחיות המפקח על הביטוח</u>	19	א.
<u>על הביטוח</u>	20	
1. בע"מ (ת"א) 616/95 חיותה פפירוביץ ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ (פורסם בדינים ועוד') (1990), דן בית המשפט המחוזי בת"א במקרה דומה מאוד למקרה הנדון. המערערים נטלו בשנת 1984 משכנתא ואגב לקיחת המשכנתא, בוטחה דירתם בפוליסה תקנית. הפוליסה כללה בראשיתה, נזקים שנגרמו כתוצאה מ"סערה, לרבות סערת גשם, סערת שלג וסערת ברד". בדצמבר 1991, ניזוקה הדירה כתוצאה מחדירת מי גשמים, אך תביעתם נדחתה על ידי הפניקס בטענה, כי החל משנת 1986, נכנסה לתוקף פוליסה שונה שהחליפה את קודמתה (משנת 1981) וזו, החריגה נזק שנגרם מחדירת מי גשם.	18	
בית משפט השלום מצא, כי המערערים קיבלו הודעות מהבנק על השינוי וקבע, כי המשיבה הייתה רשאית לשנות את תנאיו של הביטוח והשינוי נגרם בעטיו של השינוי בדין. לכן, נדחתה התביעה.	37	
הערעור התקבל ברוב דעות, כאשר כל השופטים מסכימים, כי חברת הביטוח יכולה לבצע שינוי בגורמי	38	

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

הסיכון, רק בהסכמת המבוטח (השופט אדמונד לוי בדעת	9
מיעוט סבר, כי מאחר והמערערים הסמיכו את הבנק	10
לקבוע את היקף הסיכונים, הרי שהסכמת הבנק לשינוי	11
הייתה מספקת במקרה הנדון).	12
וכך קובע השופט א. לוי לענייננו:	7
	8
"הפוליסה שהוצאה על ידי המשיבה תוקפה היה אמנם	23
עד לינואר 1987, אך נקבע בין הצדדים שהיא תתחדש	24
מאליה בתחילת כל שנה, עד לפרעונה של ההלוואה.	25
מכאן גם ברור שאם הפוליסה התקנית משנת 1986	26
ביטלה את קודמתה (וכך נקבע בתקנות), אין מניעה	27
שהפוליסה הישנה תוסיף לחייב את הצדדים בחוזה	28
וולונטרי ביניהם, כל עוד אותה פוליסה מכילה את תנאי	29
המינימום שנקבעו בפוליסה התקנית החדשה.	30
מכאן גם ברור שאם מבטח נטל על עצמו בפוליסה	25
המקורית, לכסות גורמי סיכון נוספים, אלה אינם בטלים	26
מהעולם רק משום שבינתיים הותקנו תקנות חדשות	27
שאימצו 'פוליסה תקנית' אחרת, והדבר ניתן להיעשות	28
רק בהסכמת המבוטח ובמגבלות הדין...".	29
	22
וכך קובע שופט הרוב י. דיאמנט:	23
	24
"אמת נכון הדבר, שלפי סעיף 38 ו-39 לחוק הפיקוח על	31
עסקי ביטוח התשמ"א 1981... רשאי שר האוצר לקבוע	32
בתקנות הוראות בדבר תנאים שבחוזה ביטוח, במבנה	33
פוליסת הביטוח וצורתה.	34
אין חולק גם שהפוליסה התקנית משנת 1986, שבה	41
צומצמה חבות המשיבה באופן שלא כללה עוד כיסוי	42
נזקים עקב גשמים וחדירת מים, הוצאה מכוח תקנות	43
שהתקין שר האוצר. אולם לא היה בכל אלה כדי לשנות	44
את חוזה הביטוח הקיים והיא יכולה לחול רק על חוזי	45
ביטוח שנכרתו מצאתה והלאה. על כך גם חברי הנכבד	46
השופט לוי אינו חולק. אלא לדעתו, שונה חוזה הביטוח	47

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

בהסכמת המבוטח שניתנה על ידי שלוחו, הבנק, לחברת הביטוח – המשיבה.	5
והשופט י. גולדברג קובע כי:	6
"מקובל על הכל כי התחייבות המשיבה לכסות את גורמי הסיכון נשוא הערעור... לא בוטלה כלפי המבוטח עקב כך שבינתיים הותקנו תקנות חדשות שאימצו פוליסה תקנית חדשה, וכי הדבר ניתן להיעשות 'רק בהסכמת המבוטח ובמגבלות הדין', כדברי חברי השופט לוי".	5
	6
	7
	16
	17
	18
	19
	20
	13
2. בת"א (שלום, י-ם) 7304/95 שחר רחמים נ' ציון חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו) (1996) להלן – "פרשת שחר", נדון מקרה בו רכב בוטח בביטוח מקיף ובפוליסה הראשונה הוסכם, כי אמצעי המיגון לרכב יהיה מנעול רב בריח (למוט ההילוכים). בפוליסות העוקבות הוסף תנאי של הפעלת אזעקה לאחריות המבטחת. הרכב נגנב ומאחר והמבוטחים לא עמדו בתנאי של הפעלת אזעקה, תביעתם נדחתה.	28
בית המשפט קיבל התביעה וקבע:	29
"אין ספק שהפוליסה הראשונה היוותה חוזה ביטוח תקף לכל דבר ועניין, שכן היא נתגבשה לאחר משא ומתן בין הצדדים והם הסכימו על תוכנה, כאשר לכל צד הייתה גמירות דעת ומסוימות מספקת להתקשר בחוזה תקף... כדי שיהיו התנאים שבתוספת לפוליסה מחייבים את המבוטח, יש צורך לטעון ולהוכיח כי שינוי זה של החוזה המקורי נעשה על דעת שני הצדדים" (במקרה זה קבע בית משפט, כי המבוטחים נושאים ברשלנות תורמת בשיעור של 30%, בכך שלא נתנו את דעתם לאזהרות שנכתבו על רקע אדום, בפוליסות שנשלחו אליהם, לגבי תנאי המיגון).	30
	31
	32
	33
	34
	35
	22
	43
	44
	45
	46
	47
	48
	49
	50
	51
	52
	53
	34
3. לאחר פסק הדין בפרשת שחר, הוציאה ביום 9.12.97 המפקחת על הביטוח את ההנחיות הבאות:	37
	38

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

"רוב התלונות שהופנו למפקח על הביטוח הן לגבי חידוש	13
של פוליסות שנעשה בהן שינוי מהותי לאחר שכבר היו	14
קיימים יחסים חוזיים על בסיס הפוליסה המקורית בין	15
הצדדים. במקרים אלה הוכרע על ידנו, שאין להסיק	16
משתיקת המבוטח כאילו הסכים לשינוי מהותי בתנאי	17
הפוליסה ולתנאים החדשים.	18
לפיכך, מבטח שעורך שינוי מהותי בתנאי הפוליסה	19
המקורית אינו יכול להסתמך על הגבלות אלה אם נקט	20
בדרך של הפנייה כללית וסתומה ב'רשימה' לתנאים	21
שבפוליסה. זאת במיוחד אם הפוליסה לא הומצאה	22
למבוטח כלל, וכתוצאה מכך הבליע המבוטח את ההגבלות	23
האלה בפוליסה החדשה.	24
מבטח שלא יעמיד מפורשות את המבוטחים אודות	21
השינוי המהותי ולא יתריע עליו בנפרד ובגלוי, ייחשב	22
כמי שלא נהג בתום לב ובדרך מקובלת, ולא נראה בכך	23
שינוי החוזה המקורי שנעשה על דעת שני הצדדים.	24
על המבוטח מוטלת החובה לוודא, כי המבוטח קיבל את	23
ההודעה על השינוי המהותי במכתב נפרד, תוך הבלטת	24
התניות וההחרגות בצורה בולטת, מודגשת ומפורטת.	25
לאחרונה נפסק בת.א. (י-ם) 7304/95, שחר נ' ציון חברה	30
לביטוח בע"מ (טרם פורסם), כי אפילו הדגשה באותיות	31
גדולות ובצבע אדום על גבי כריכת הפוליסה וכן הודעתו	32
של הסוכן אודות השינוי למבוטח – אין בהם כדי לקיים	33
את דרישות החוק.	34
כך, למשל, יש לראות בדרישה להתקנת אמצעי מיגון	31
שינוי מהותי לעומת הפוליסה הקודמת. המבוטח יוודא	32
שהמבוטח קיבל הודעה על כך וכי הוא מסכים לה.	33
הודעה על שינויים מהותיים מסוג זה תישלח למבוטח	36
לפחות 30 ימים לפני מועד תחילת תוקפה של תקופת	37
הביטוח הנוספת, על מנת להותיר בידי המבוטח זמן	38
לבצע את השינוי או לבחור במבוטח אחר".	39
	34
אני רואה בהסכם הביטוח הנדון – שהינו הסכם ביטוח	37
דירה אגב לקיחת משכנתא – הסכם שבו הותנה בין	38

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

הצדדים על הארכת החוזה במפורש או על דרך נהג (בכל מקרה לא נטען אחרת, לא הוגשה רשימה רלבנטית ולא ברור אם בכלל מונפקת רשימה בחוזה ביטוח שנעשה אגב לקיחת משכנתא).	9
לעניין זה, הוציאה המפקחת על הביטוח ביום 29.12.99 הנחיה לפיה:	10
"על פי הוראות ס"ק ג' (הכוונה לסעיף 9(ג) לחוק חוזה הביטוח – א.ס.) אם הותנה בין הצדדים על הארכת החוזה במפורש או על דרך נהג משמעות הארכת חוזה הביטוח היא שכל התנאים שהיו קבועים בין הצדדים בחוזה המקורי ימשיכו לחול בתקופה הנוספת. לפיכך, אין הוראת החוק המתירה את הארכת החוזה מהווה פתח להוספות ולשינויים בתנאי החוזה המקורי בתקופה הנוספת".	11
	12
	9
	10
	23
	24
	25
	26
	27
	28
	29
	30
	17
5. שחר ולר בספרו "חוק חוזה הביטוח" התשמ"א-1981 (כרך ראשון; 2007) בפרק המתייחס ל"חידוש" החוזה סוקר את הפסיקה ומציין כי:	22
"מבטחת המבקשת להכניס שינוי בפוליסה חדשה בהשוואה לפוליסה קודמת, אינה יכולה להסתפק בהדגשת התניה (כפי שמתחייב ממילא בסעיף 3 לחוק), אלא עליה לוודא שהמבוטח מודע לשינוי ומסכים לו... אם מבקשת המבטחת לשנות את תוכן החוזה באופן שחבותה תותנה בקיום תנאי חדש, אין היא יכולה להסתפק בשינוי הוראות הפוליסה. עליה לוודא שהמבוטח ער לשינוי, מסכים לו ואף מודע לכך שאי קיום התנאי יביא לשלילת זכאותו לתגמולי ביטוח... לא למותר להזכיר, ששתיקת המבוטח בקשר לשינוי החוזה אינה מהווה קיבול" (ראה שם עמ' 353-355, והאזכורים המצויינים בהערות השוליים 25 ו-27).	23
	24
	43
	44
	45
	46
	47
	48
	49
	50
	51
	52
	53
	54
	33
6. בע"א (י-ם) 28678-01-12 סרוסי ואח' נ' אבו חנוס (פורסם בנבו) (2012), נדון מקרה בו חברת הביטוח (המשיבה) שינתה באופן חד צדדי תנאי לחבותה לגבי גיל	38
	39
	40

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

הנהג. לא הייתה מחלוקת, כי בפוליסה בשנת 2009, נקבע	23
גיל הנהג המינימאלי ל-17 שנים ואילו בפוליסה שחודשה	24
לשנת 2010, שונה הגיל המינימאלי ל-24 שנים וכי הדבר	25
נעשה בפעולה חד צדדית של חברת הביטוח. תביעת	26
המערערים לקבלת תגמולי הביטוח נדחתה על ידי חברת	27
הביטוח מהטעם, כי גיל הנהג היה נמוך מ-24 ולכן, אין	28
כיסוי ביטוחי. בבית משפט השלום נדחתה התביעה	29
בנימוק שהמערערים ידעו על שינוי הגיל המינימאלי	30
בפוליסה ולכן, התנאי חל ולא מוטלת על חברת הביטוח	31
כל חבות. על כך הוגש ערעור. בית המשפט המחוזי	32
(השופט צבן) קיבל את הערעור וקבע, כי:	33
"בפסיקה ובספרות נקבע במפורש כי מבטחת המחדשת	48
פוליסה קודמת ומעוניינת לשנות בה תנאים מהותיים,	49
חייבת להודיע על כך למבוטח, ואף להסביר לו על השינוי	50
ולוודא את הבנתו והסכמתו... במקרה שלפנינו לא יכולה	51
להיות מחלוקת כי שינוי הגיל המינימאלי המותר	52
בנהיגה לפי הפוליסה הינו תנאי מהותי, וברי כי העלאת	53
הגיל מ-17 ל-24 מגבילה בצורה משמעותית את היקף	54
המקרים הביטוחיים המכוסים על ידי הפוליסה. לפיכך	55
היה על חברת הראל, בהתאם להוראות הפסיקה	56
והמפקח על הביטוח, לוודא באופן פוזיטיבי עם	57
המערערת כי היא קיבלה את ההודעה על השינוי וכי היא	58
מודעת ומסכימה להעלאת הגיל. חברת הראל לא טענה,	59
וודאי שלא הוכיחה (וכאמור, הנטל מוטל עליה), כי דבר	60
זה נעשה על ידה, ועל כן יש לקבוע כי שינוי זה בפוליסה,	61
עליו היא מבקשת להישען, אינו תקף. בנסיבות אלה אין	62
למעשה משמעות רבה לשאלה אם המערערת ידעה על	63
השינוי, שכן חברת הראל הפרה את חובתה ליידע אותה	64
על כך ולוודא את הסכמתה...	65
יש להדגיש כי היסוד הקובע שאותו יש לבחון, כאמור	38
לעיל, אינו ידיעתה של המערערת אלא שאלת הסכמתה	39
לשינוי. בעת חידוש הפוליסה המבטחת אינה יכולה	40
לשנות באופן חד צדדי תנאי מהותי מתנאי הפוליסה	41

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

הקודמת, הפועל לרעת המבוטח, ואז להסתמך על השינוי	5
כמחייב רק משום שלמבוטח נודע עליו...".	6
	5
7. לאחרונה, אישר בית המשפט העליון בע"א 7436/13	12
מנורה חברה לביטוח בע"מ נ' פלוני את ההלכה לגבי	13
חובת ההודעה המוטלת על חברת הביטוח על שינוי	14
בפוליסה בעת חידושה ועל משמעות אי ההודעה כדלקמן:	15
"אשר לנימוק השני שהעלתה מנורה, לפיו הרחבת	32
הפוליסה תקפה לתקופת הביטוח שמכוח הפוליסה	33
הראשון בלבד, אין לי אלא לחזור על דברי בית משפט	34
קמא בעניין, אשר קבע שבהעדר הודעה מצד מנורה על	35
צמצום היקף הפוליסה בעת חידושה לתקופה נוספת,	36
ממשיכים לחול התנאים וההרחבות שנקבעו בתקופת	37
הפוליסה הראשונה גם בתקופת הפוליסה החדשה (ראו	38
והשוו: ע"א 846/76 עטיה נ' אררט חברה לביטוח בע"מ,	39
פ"ד ל"א(2) 780 (1997)). המסקנה העולה מהאמור היא	40
שבעת קרות התאונה כיסתה פוליסת הביטוח שהוציאה	41
מנורה על שם אטרקציה גם אחריות כלפי קבלני משנה	42
ועובדיהם".	43
	22
8.א. כלל הודתה, כי נתבעים 1 ו-2 הם המבוטחים וכי לא	25
שלחה להם כל הודעה על השינוי שנעשה בפוליסה.	26
	25
ב. אין מחלוקת, כי השינוי שנעשה, דהיינו הסרת הכיסוי	30
הביטוחי לאחריות כלפי נזקי צדדים שלישיים, הינו שינוי	31
מהותי.	32
	29
ג. בהתאם לפסיקה ולהנחיות המפקח על הביטוח, מוטלת	38
הייתה על כלל החובה להודיע למבוטחים על השינוי	39
בפוליסה, לוודא כי המבוטחים מבינים את השינוי	40
ומודעים למשמעות שלו וכי הם מסכימים לשינוי וכל	41
זאת, בטרם נעשה השינוי.	42
	35

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

ד.	בהתאם לפסיקה ובהתאם להנחיות המפקח על הביטוח, הנטל מוטל על המבטחת, שביצעה את השינוי להוכיח, כי אכן מילא אחר חובות אלה.	7 8 9 6
ה.	במקרה הנדון, לא רק שכלל לא עמדה בנטל המוטל עליה, אלא היפוכו של דבר, כלל הודתה שלא הודיעה על השינוי ומכאן, ברור, שלא ווידאה הבנתם את השינוי וגם לא מילאה אחר היסוד החשוב ביותר, דהיינו, שאלת הסכמתם לשינוי.	15 16 17 18 19 12
ו.	כלל טענה, כי "הבנק שלח" למבוטחים הודעה על השינוי. טענה זו היא סתמית ואני דוחה אותה על הסף. על חברת הביטוח מוטלת על פי חוק חוזה הביטוח ועל פי הנחיות המפקח על הביטוח, חובות מול המבוטחים שלה. חברת הביטוח אינה יכולה להתנער מאף אחת מהחובות האלה ו/או להעביר את הנטל לקיום אחת מחובות אלה לגורם אחר. בנוסף, הנתבעת לא המציאה כל ראייה שאכן הבנק שלח הודעה ולא המציאה כל ראייה, כי הנתבעים 1 ו-2 אכן קיבלו את ההודעה. את כל האמור ציינתי למעלה מן הצורך, כי כפי שעולה מהפסיקה ומהנחיות המפקח על הביטוח, גם הודעה לבדה לא הייתה הופכת את ההתנהלות של כלל לחוקית.	35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 25
ז.	לכן, אני קובע, כי השינוי בפוליסה נעשה שלא כדין ואין לו תוקף והפוליסה שהייתה בתוקף לפני השינוי, היא התקפה. לכן אני קובע, כי בעת האירוע היה כיסוי ביטוחי לנזקי צדדים שלישיים, בגובה של 100,000 ₪ ועל כלל מוטלת החובה לפצות התובעים בגין הנזקים שנגרמו בעטיה של השריפה.	36 37 38 39 40 41 32
ב.	אני דוחה ניסיונה של כלל לתלות את קולר האשמה להתנהלותה המנוגדת ולדין וחסרת תום הלב בהוראות משרד האוצר ובהנחיות המפקח על הביטוח.	37 38 39 36

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 14720-09-10 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 1806-10-12 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 52542-06-12 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

ואילו הנימוקים להחלטתי:	3
	4
1. מעיון בהנחיות עולה, כי הרגולטור ביקש להציב גבול ברור בין הבנק כנותן המשכנתא לתאגיד הבנקאי שבסניפיו יימכרו פוליסות ביטוח על ידי סוכנים מורשים, הפועלים בסוכנויות מורשות נפרדות מהתאגיד הבנקאי או שלבנק תהיה שליטה מלאה על סוכנות שעיסוקה הבלעדי יוגבל לתיווך בביטוח מבנה (לרבות נזקי מים) וביטוח חיים אגב הלוואה לדיור שניתנה על ידי התאגיד הבנקאי בלבד.	19 20 21 22 23 24 25 26
	13
2. מההנחיות עולה, כי הרגולטור ביקש להגביר את התחרויות בפלח שוק ביטוחי זה, ולמנוע בלעדיות של הבנקים, וכן למנוע מצב שבו אדם הנוטל משכנתא יידרש לרכוש פוליסות ביטוח כמו ביטוח תכולה או ביטוח צד ג' שאינו מחויב בהם לעניין לקיחת המשכנתא.	22 23 24 25 26
	19
3. לא ברור כיצד הגיעה כלל לפרשנות כל כך מנוגדת לדין ובלתי הגיונית, כאשר סברה שהנחיות שנועדו לפעול לטובת לוקחי המשכנתאות, תשמשנה חרב פפיות לרעתם, כאשר חברת הביטוח תסיר מאחורי גבם כיסוי ביטוחי לאחריות כלפי צדדים שלישיים ללא כל הודעה למבוטחים וללא קבלת הסכמה מהם.	30 31 32 33 34 35
	26
4. כיצד חשבה כלל, כי היא בת חורין לפעול תוך רמיסת כל ההנחיות הקודמות של המפקח על הביטוח לגבי הודעה, וידוא וקבלת הסכמה בכל מקרה של שינוי מהותי בפוליסה לאור ההנחיות הללו.	33 34 35 36
	31
5. מעיון בחוזר המפקח על הבנקים מיום 20.02.2005 עולה, כי הפרשנות אותה נתנה כלל אינה מתיישבת עם הפרשנות שנותן המפקח על הבנקים. בחוזר זה מצוין בסעיף 13, תחת הכותרת "תחילה" כדלקמן:	38 39 40 41
	36

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 10-09-14720 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 12-10-1806 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 12-06-52542 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

"החל מיום 01.10.2005 תאגיד בנקאי לא ישווק
ביטוח חיים או ביטוח מבנה, כבטוחה להלוואה
לדיוור, אלא על פי הוראות תוזר זה. יחד עם זאת,
ביטוח שנקשר לפני מועד זה ניתן להמשיך או
לחדש במתכונת הקודמת".

11
12
13
14
15
8

אין ספק, שהנחיה זו של המפקח על הבנקים נגזרת
מהנחיות של המפקח על הביטוח בכל הקשור להודעה
וקבלת הסכמה על שינוי מהותי בפוליסה.

13
14
15
12

6. כפי שציינתי, כלל יכלה לפעול בהתאם להנחיות משרד
האוצר והמפקח על הבנקים באחת משתי החלופות:

15
16
15

א. להודיע למבוטחים על השינוי ולקבל
הסכמתם.

18
19
18

ב. ליישם את ההנחיות לגבי משכנתאות
שנלקחות לאחר הנחיות אילו ולא לנסות
בדרך "עקומה" ליישם אותן לגבי
פוליסות שנרכשו בעבר.

25
26
27
28
23

7. כלל נהגה במקרה זה בניגוד לדין והתעקשה לדבוק
בעמדתה הן כלפי התובעות והן כלפי מבוטחיה, כי אין
להם כיסוי ביטוחי.

28
29
30
27

8. אני קובע, כי מדובר בהתנהלות חסרת תום לב.

28
29
30

סיכום

11. & לאור כל האמור לעיל, אני מחייב את הנתבעים, באמצעות הנתבעת 3 (כלל), לשלם למגדל

39 חברה לביטוח בע"מ סכום של 31,458 ₪ (בתיקים 10-09-14720 ; 12-06-52542) בצירוף

40 הפרשי הצמדה מיום הגשת כל אחת מהתביעות, בצירוף אגרות כפי ששולמו, ובצירוף שכ"ט

41 עו"ד בשיעור של 15% בתוספת מע"מ.

36

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 10-09-14720 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 12-10-1806 הראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'
תא"מ 12-06-52542 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' פילטה ואח'

7.ב אני מחייב את הנתבעים, באמצעות הנתבעת 3 (כלל), לשלם להראל חברה לביטוח בע"מ סכום של 11,434 ₪ (בתיק 12-10-1806) בצירוף הפרשי הצמדה מיום הגשת התביעה, בצירוף אגרות כפי ששולמו, ובצירוף שכ"ט עו"ד בשיעור של 15% בתוספת מע"מ.

6

ג. 23. נוכח זהות הצדדים ופסק הדין שניתן כנגד הנתבעים אין מקום לתת הוראות אופרטיביות בהודעות צד ג'. אולם, על צד ג' בכל אחד מהתיקים (כלל) לשלם לנתבעים 1 ו-2 את האגרות ששילמו, וכן שכ"ט עו"ד והוצאות. לעניין שכ"ט עו"ד אני לוקח בחשבון, שעוה"ד פאנוס לקח על עצמו לייצג את הנתבעים/מבוטחי כלל שנזנחו על ידה שלא כדין, ולצאת למאבק עבורם מול כלל שהתעקשה לטעון מהרגע הראשון ועד לסיום ההליך, כי אין למבוטחים כיסוי ביטוחי. אני גם לוקח בחשבון את מספר הישיבות ואת העובדה שהתיק מתנהל מול המבוטחים משנת 2010, כאשר שני התיקים הנוספים נוספו בשנת 2012, וכאשר מעל ראשם של המבוטחים עמד כל העת הסיכון כי יחויבו לשלם עשרות אלפי שקלים שלמעשה כלל הייתה אמורה לשלם מלכתחילה וגם לקחת על עצמה את ייצוגם.

16

19 אני משבח את עוה"ד פאנוס שלקח על עצמו את המשימה ואני רואה בכך את מקצוע עריכת הדין במיטבו.

19

ד. 22. אני מחייב את כלל חברה לביטוח בע"מ לשלם לנתבעים 1 ו-2 שכ"ט עו"ד בסכום של 20,000 ₪ בתוספת מע"מ, אגרות כפי ששולמו (בשלושת התיקים), והוצאות בסכום של 5,000 ₪.

22

ניתן ציבור, ט"ז אדר א' תשע"ו, 25 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.

24

אלי ספיר, שופט בכיר

25

26

27

28